

Komparativni nivoi cijena 37 evropskih država za 2017. godinu

EUROSTAT je 20. juna 2018. godine objavio komparativne nivoe cijena 37 evropskih država. Grupu od 37 evropskih država čine 28 članica EU, 3 EFTA članice (Island, Norveška i Švajcarska), zatim 5 zemalja sa statusom kandidata za članstvo u EU (Crna Gora, BJR Makedonija, Srbija, Albanija i Turska) i Bosna i Hercegovina, potencijalni kandidat za članstvo u EU.

Prikazani rezultati zasnivaju se na istraživanjima koja se sprovode u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM), kojima se prikupljaju cijene za više od 2 400 potrošačkih dobara i usluga u 37 evropskih država. Projekat PKM sprovodi se pod rukovodstvom EUROSTAT-a i OECD-a.

Rezultati istraživanja su iskazani preko "indeksa nivoa cijena" koji omogućavaju poređenje nivoa cijena među zemljama u odnosu na prosjek Evropske unije. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU, a ako je indeks nivoa cijena manji od 100, zemlja se smatra relativno jeftinijom u poređenju sa prosjekom EU.

U 2017. godini nivoi cijena za potrošna dobra i usluge značajno su varirali među evropskim zemljama. Potrošačke cijene u Danskoj su 42% iznad prosjeka 28 zemalja članica EU (EU28=100), dok je najjeftinija članica Evropske unije Bugarska, čije su potrošačke cijene 52% ispod prosjeka EU.

Nivo cijena potrošnih dobara i usluga u Crnoj Gori iznosio je 55% prosjeka EU28, dok je u zemljama regiona iznosio: Hrvatskoj 67%, Bosni i Hercegovini 52%, Albaniji 52%, Srbiji 51%, a u Makedoniji 47% evropskog prosjeka.

Grafik 1. Indeksi nivoa cijena među evropskim zemljama za izdatke za finalnu potrošnju domaćinstava u 2017. godini, EU28=100

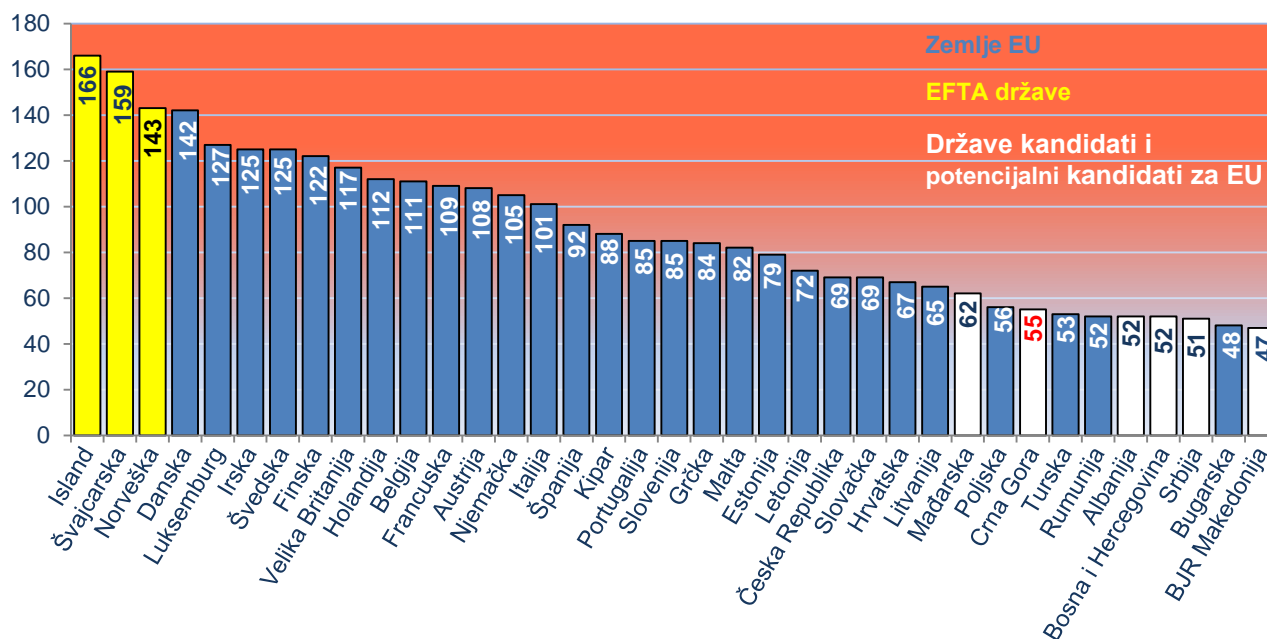

Tabela 1. Indeksi nivoa cijena za 6 grupa proizvoda i usluga, 2017. godina (EU28=100)

Država	Ukupno	Hrana i bezalkoholna pića	Alkoholna pića i duvan	Odjeća	Motorna vozila	Audio-vizuelna, fotografska i oprema za obradu podataka	Restorani i hoteli
EU-28	100	100	100	100	100	100	100
Belgija	111	112	104	113	105	106	119
Bugarska	48	73	56	80	86	93	45
Česka Republika	69	86	74	99	82	92	60
Danska	142	150	123	130	144	110	151
Njemačka	105	108	96	105	100	99	110
Estonija	79	94	93	115	86	98	85
Irska	125	117	174	108	111	86	122
Grčka	84	104	95	100	93	100	82
Španija	92	95	86	92	89	99	86
Francuska	109	112	105	105	105	110	118
Hrvatska	67	96	73	101	94	108	73
Italija	101	112	97	106	102	105	105
Kipar	88	107	88	100	88	109	93
Letonija	72	95	84	104	85	96	82
Litvanija	65	82	80	105	84	97	69
Luksemburg	127	123	91	107	101	98	112
Mađarska	62	82	70	84	89	95	61
Malta	82	110	100	99	103	107	81
Holandija	112	103	109	111	121	103	112
Austrija	108	125	93	105	103	105	105
Poljska	56	65	71	88	84	89	74
Portugalija	85	96	90	98	111	109	77
Rumunija	52	62	69	92	83	95	53
Slovenija	85	100	82	97	92	100	82
Slovačka	69	91	72	105	81	101	76
Finska	122	118	139	121	111	105	129
Švedska	125	126	127	134	98	107	146
Velika Britanija	117	93	157	87	98	93	107
Island	166	156	228	171	131	148	186
Norveška	143	161	226	129	139	113	165
Švajcarska	159	168	125	153	100	95	163
Crna Gora	55	79	63	102	84	97	58
BJR Makedonija	47	58	41	81	90	103	43
Albanija	52	75	54	97	79	106	40
Srbija	51	72	52	93	85	108	51
Turska	53	79	77	54	105	89	63
Bosna i Hercegovina	52	75	53	88	84	106	55

Izvor:EUROSTAT

Tabela 1. prikazuje indekse nivoa cijena za 6 važnih grupa proizvoda i usluga: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Alkoholna pića i duvan”, “Odjeća”, “Motorna vozila”, “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka” i “Restorani i hoteli”.

Osjenčena polja označavaju najveće i najniže indekse nivoa cijena po grupama proizvoda između 37 zemalja učesnica ovog projekta.

Od svih zemalja učesnica ovog projekta Island je najskuplja zemlja za četiri navedene grupe proizvoda i usluga: “Alkoholna pića i duvan”, “Odjeća”, “Audio-vizuelna, fotografska i oprema za obradu podataka” i “Restorani i hoteli”. Švajcarska je najskuplja zemlja za grupu proizvoda “Hrana i bezalkoholna pića”, dok je Danska najskuplja zemlja za grupu proizvoda “Motorna vozila”.

Makedonija ima najniži indeks nivoa cijena za proizvode i usluge u grupama: “Hrana i bezalkoholna pića” i “Alkoholna pića i duvan”. Proizvodi i usluge u grupama “Motorna vozila” i “Hoteli i restorani” prema navedenom istraživanju su najjeftiniji u Albaniji, odjeća u Turskoj, dok je audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka najjeftinija u Irskoj.

Za grupu “Odjeća”, Crna Gora bilježi indeks nivoa cijena 102 što je iznad nivoa prosjeka Evropske Unije, u Bosni je indeks (88), Srbiji (93), dok je taj indeks znatno niži u Makedoniji (81), Turskoj (54) kao i u pojedinim članicama EU, Velikoj Britaniji (87), Mađarskoj (84) i Bugarskoj (80).

Proizvodi u grupi “Hrana i bezalkoholna pića” su u Crnoj Gori sa 79 odsto prosjeka Evropske unije, skuplji nego u Bosni i Hercegovini (75%), Srbiji (72%), Makedoniji (58%), dok su jeftiniji u odnosu na Hrvatsku, u kojoj nivo cijena za navedenu grupu proizvoda iznosi 96% prosjeka EU28.

Posmatrajući Crnu Goru, indeks nivoa cijena za grupu proizvoda “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka” (97) je ispod prosjeka EU, dok za “Motorna vozila” (84) indeks nivoa cijena ne odstupa značajno od cijena navedene grupe proizvoda u regionu.

Najniži nivoi cijena za grupu “Restorani i hoteli” su zabilježeni u Albaniji i Makedoniji, sa 40 odnosno 43 indeksna poena, dok za Crnu Goru ovaj indeks iznosi 58 u poređenju sa EU28=100.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Podaci u ovom saopštenju obračunati su od strane EUROSTAT-a i OECD-a kao rezultat istraživanja koje ove dvije institucije sprovode u saradnji sa nacionalnim statističkim institucijama u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM). Ukupno se sprovodi 6 istraživanja pri čemu se svako istraživanje odnosi na određenu grupu proizvoda i usluga. Kompletan ciklus istraživanja traje tri godine, a godišnje se sprovedu dva istraživanja. Indeksi nivoa cijena prikazani u ovom saopštenju se zasnivaju na prosječnim godišnjim cijenama, koje su se prikupljale za oko 2400 proizvoda i usluga.

Metodološki priručnik o Paritetu kupovne moći dostupan je na EUROSTAT-ovom sajtu:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-12-023>

Pariteti kupovne moći u svom najjednostavnijem obliku predstavljaju cjenovne odnose, kojima se pokazuje odnos cijena izraženih u nacionalnim valutama istih dobara i usluga u različitim zemljama.

Na primjer, ako je cijena hamburgera u Francuskoj 2,84 eura, a u Velikoj Britaniji 2,20 funti, PKM za hamburger između Francuske i Velike Britanije iznosi 2,84 eura prema 2,20 funti ili 1,29 eura za jednu funtu. Drugim riječima, za svaku funtu potrošenu na hamburger u Velikoj Britaniji, potrebno je potrošiti 1,29 eura u Francuskoj za hamburger istog kvaliteta i količine.

Paritet kupovne moći je sredstvo za prevođenje nacionalnih valuta u zajedničku valutu koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta.

Indeksi nivo cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU i obrnuto.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Ivana VIDA KOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

contact@monstat.org